

# S.Nėris "Eglė žalčių karalienė" I ir II dalys

*Tikslas: Atrasti ir aptarti tradicinę lietuvių  
simboliką, plėsti žodyną, kartoti rašybą.*

*Vilma Vilkytė Žemaitaitienė  
Vilniaus lietuvių namai*

# Pamokos situacija

Tekstas skaitytas namuose

**Užduota :**

- Išrašyti žodžius, kurių reikšmė neaiški, išsiaiškinti reikšmę (Maksimas, Darija ir Valerija);
- Išrašyti žodžius, kurių rašyboje taikytinos nosinių raidžių rašybos taisyklės, paaiškinti rašybą (Andrius, Eduardas, Timūras);
- Surasti- lietuvių mitologinius simbolius, juos išrašyti, paaiškinti (Evaldas, Elvyra, Diana).



# Žodyno plėtimo pratybos:

Netikėtos gramatinės formos:

*lenktyniuoja, leisdamos,  
einava, piršlėmis,  
andai, atvaduos,  
nebišvarys, nebusvilios,*

Paaiškinimai:

# Nepažįstami žodžiai:

Veizėti;

Tūno;

Tveria;

Gaisai;

Pirkelė;

Klėtis;

Sriūbauti;

Kraitis;

Nupyška;

Apduota;

Kraitvežėliai;

Nuotakos kykas;

Tūžis.

Žiūrėti;

Slypi;

Griebia;

Pašvaistė, šviesa;

Nedidelis namukas;

Grūdų saugykla;

Verkti;

Nuotakos dalis;

Nuvažiuoja;

Apsvaigusi;

Vežantys kraitį;

Senovinis galvos apdangalas  
jaunajai;

Pyktis.



# Nosinių raidžių rašyba

## Žodis:

Žveju, kasų, iš bangų, iš laukų, žalčių,  
Gražos, grėžiasi  
Balta veida, pagalį, į kiemą, Eglę, sesę  
Gašdina,  
Šviesiąsias,  
Susiraitęs,  
Manęs,  
Sąlyga,  
Trečiadien,  
Paklausęs, atvykęs,  
Įkyrius, įžeisti, įkelta,  
Žąsį,  
Martelę,  
Vežąsi,  
Sudraskysim,  
Vieną syki,  
Mūsų, Jūsų,  
Nutįsęs

## Taisyklė:

# Darbas su tekstu:

*darbas grupėse*

## I GRUPĖ:

- Kaip kinta nuotaika I ir II dalyse? Teiginiai, argumentai, citatos.

## II GRUPĖ:

- Poemos džiugūs vaizdai *pinasi* su grėsmingais. Įrodykite : teiginiai, argumentai, citatos.

## III GRUPĖ:

- Kokiais įvaizdžiais kuriama nuotaika? Teiginiai, argumentai, citatos.



# Baltų mitologija tekste:

- Pasakos konstruktas:  
Kaip sudėliotas tekstas?
- Pasakos siužetas:  
Kas pasakiška?
- Pasakos veikėjai:  
Kodėl veikėjai pasakiški?

# EGLĖS VARDŲ REIŠMĖ

- **Eglės vardo kilmė-** lietuvių vardas reišmė- iš augalo "eglė", lietuvių mitinėje pasakoje žalčio Žilvino žmona.
- Astrologinis simbolis- Svarstyklės Skaičius- 2 Vardadienis- 04.04
- Palankios spalvos- Aukso, Geltona, Oranžinė, Persikų, Žalsva, Žydra, Balta  
Brangakmeniai- Aukso dirbiniai, Mėnulio akmuo, Katės akis, Perlai Gėlės- Baltasis jazminas

Ar žinote savo vardų reišmes?



# Baltų simbolika:

## *CITATA TEKSTE*

- **Laumės** yra vienos seniausių veikėjų lietuvių tautosakoje. Jos yra tarpininkės tarp žemės ir dangaus sferos. M. Gimbutienė nuomone, laumės esančios žemiškesnės už kitas deives. Jos sukiojasi žmonių aplinkoje, dirba žmogiškus darbus. *Latviai jas vadina „žemės moterimis“*. **Laumės** turi žemiško charakterio bruožų, yra panašios į moteris, būna gražios, patrauklios, impulsyvios, iracionalios. Tačiau **laumės-raganos** jau pasižymi kitokiais charakterio bruožais: jos dažniausiai būna baisios išvaizdos ir yra linkusios į kanibalizmą. ( [www.mitologija.lt](http://www.mitologija.lt) )
- I dalyje paralelė tarp jaunų trijų seserų ir laumių. Laumės- ir globėjos, ir baudėjos. Cituoti

# Laumė šių dienų pasaulyje



- Pasakos, sakmės, legendos.
- Literatūriniai tekstai:  
K.Bradūno eilės;  
J.Marcinkevičiaus eilės;  
J.Degutytės eilės.
- Vaizduojamojo meno kūriniai;
- Teatras, choreografija;
- Animacija...



# Baltų mitologija

## *Citata tekste*

- **Žaltys** – namų, židinio, mirusių protėvių, gerovės, sveikatos ir vaisingumo dievybė. Jis buvo laikomas gerąja namų dvasia, globėju ir gydytoju.
- ( [www.mitologija.lt](http://www.mitologija.lt) )
- *Skirtingi charakteriai viename tekste. Kaip keičiasi žalčiai priklausomai nuo situacijos?*





# Žaltys šių dienų žmogaus akimis.

- Pasakos, sakmės, padavimai;
- Roberto Antinio skulptūra Palangos botanikos sode;
- J. Bradūno eilės;
- Filmas "Žalčio žvilgsnis".





# Tautosaka :

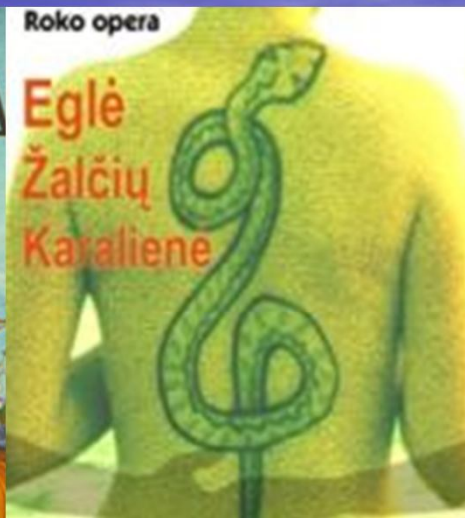
- **Gegutė** plačiai apdainuojama liaudies dainose, minima pasakose, apie ją yra daug smulkiosios tautosakos (folkloras), lietuvių mitologijoje gegutė yra siejama su deive Laima ( laume). Tai – pranašingas



- Ką kuria mitologinės detalės? Kam jos reikalingos?
- Ar mums aktuali mitologija? Kodėl?
- Kur galime panaudoti šią medžiagą?



***Ką iš pateiktų vaizdų galime pasakyti apie šių dienų žmogaus santyki su šia pasaka?***





# Apibendrinimas

- Raskite citatą iš I ir II dalies, kuri tiksliausiai apibūdintų Jūsų asmeninį santyki su šiuo S.Nėries tekstu